**T.C.**
**UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ**

**ESAS NO :** 2024/154
**KARAR NO :** 2024/244
**KARAR TR :** 03/06/2024

**ÖZET**: TEİAŞtarafindan yapılan yarışma ihalesi sonrası imzalanan Rüzgar Enerjisi Santrali Katkı PayıAnlaşması'nın uygulanmasından kaynaklı RESkatkı payı bedelinden doğan, uyuşmazlığın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

**K A R A R**

**Davacı :** ... Elek.Ür.A.Ş.
**Vekili :** Av. E.P.H
**Davalı :** Türkiye Elektrik İletim A.Ş.Genel Müdürlüğü (TEİAŞ)
**Vekili :** Av.F.P

**I. DAVA KONUSU OLAY**

1. Davacı vekili, müvekkili Şirketin, ...Rüzgâr Enerjisi Santralini işlettiğini, davalı ile Rüzgâr Enerjisine Dayalı Üretim Tesisi Kurmak Üzere Yapılan Başvurulara İlişkin Yarışma Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda yapılan yarışma sonucunda, ürettiği her bir kWH için davalıya 3,78-Krş ödemeyi taahhüt ederek Antakya-2 İskenderun-2 Elektrik İletim Hattından sisteme bağlantı hakkı kazandığını, Yönetmelik hükümlerine göre davalı ile müvekkili şirket arasında 29/11/2011 tarihli Rüzgâr Enerjisi (RES) Katkı Payı Anlaşmasıimzalandığını, Anlaşma ve dayandığı Yönetmeliğin ilgili maddelerine göre hesaplanacak RES katkı payı tutarınınTEİAŞ tarafından müvekkili şirkete faturalanacağının belirlendiğini ifade ederek; davalı TEİAŞ ile imzalanan anlaşma hükümlerine aykırı olarak tahakkuk ettirildiği iddia edilen ve 21/01/2021 tarihinde düzenlenerek tebliğ edilen 2020 yılına ait RESkatkı payı tutarı KDV dahil 369.293,07 TL bedelli faturanın iptali gerektiğini ve fazladan ödeme yapıldığını belirterek, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla şimdilik 216.837 TL alacağın davalıdan tahsiline karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

**II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ**

**A. Adli Yargıda**

2. **Ankara 6. Asliye Ticaret Mahkemesi 20/09/2021 tarih ve E.2021/279, K.2021/637 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın çözümünde idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle davanın usulden reddine karar vermiş, karar istinaf edilmeksizin kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Dava, davacı ve davalı arasında imzalanan anlaşma hükümlerine aykırı olarak fazla tahakkuk ettirildiği iddia edilen RES Katkı Payı bedelinin, ödeme tarihinden itibaren işleyecek faiziyle birlikte tahsili istemine ilişkindir.*
>
> *Dava ve cevap dilekçesi ile tüm dosya kapsamına göre;*
>
> *DavalıTEİAŞ'ın tüzel kişiliğe sahip, özel hukuk hükümlerine tabi, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesi ile sınırlı bir iktisadi devlet teşekkülü olduğu anlaşılmakla birlikte benzer bir davada verilen Uyuşmazlık Mahkemesine ait 07.06.2021 Tarih ve 2021/295 Esas, 2021/360 Karar sayılı kararda belirtildiği üzere, üstün ayrıcalıklara sahip olan ve yükümlülükler rejimine tabi tutulan, sorumluluğu ile denetimi bir kamu otoritesi tarafından üstlenilen kamu hizmeti niteliğindeki elektrik iletim faaliyetini yürüten davalı TEDAŞ Genel Müdürlüğü ile davacı şirket arasında imzalanan katkı payı anlaşmasının idari sözleşme niteliğinde bulunduğu,buna göre davalı tarafından kendisine verilen yetkinin kullanımı sırasında kamu gücüne dayalı, RES katkıpayı faturası bedelinin fazla hesaplandığına ve tazminine ilişkin davanın görüm ve çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmakla davanın usulden reddine karar verilerek aşağıdaki şekilde hükmün tesisi yoluna gidilmiştir.*
>
> *HÜKÜM: Gerekçesi Yukarıda Açıklandığı Üzere:*
>
> *1-Davaya bakma görevinin İdare Yargının görev alanına girdiği anlaşılmakla 6100 sayılı HMK 114/1-b, 115/2. Maddesi gereğince davanın dava şartı yokluğu nedeniyle usulden REDDİNE,.."*

3. Davacı vekili, aynı istemlebu kez, idari yargı yerinde dava açmıştır.

**B. İdari Yargıda**

4. Ankara 12. İdare Mahkemesi 09/12/2021 tarih ve E.2021/2369, K.2021/2095 sayılı kararı ile, davacı şirket tarafından her ne kadar adli yargı yerinde açılan davada verilen görevsizlik kararının kesinleşmesi üzerine 30 günlük süre içerisinde dava açılmışsa da, ihtirazi kayıtla ödemenin 05/02/2021 tarihinde yapıldığı, anılan tarihten itibaren 60 günlük süre içerisinde (en geç 06/04/2021 tarihinde) görevsiz yargı yerinde dava açılması gerektiği ancak, davanın bu

süre geçirildikten sonra 29/04/2021 tarihinde açıldığı gerekçesiyle, davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi uyarınca süre aşımı yönünden reddine, karar vermiştir. Karara karşı istinaf başvurusunda bulunulması üzerine, Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesi 22/09/2022 tarih ve E.2022/65, K.2022/1024 sayılı kararı ile, istinaf başvurusunun reddine karar vermiştir. Bu karara karşı temyiz kanun yoluna başvurulmuştur.

5. Danıştay Onüçüncü Dairesi 26/09/2023 tarih ve E.2022/4612, K.2023/3759 sayılı kararı ile,*"idarî bir sözleşme olmayan RES Katkı Payı Anlaşması'nın uygulanmasından doğan uyuşmazlığın ancak adlî yargı yerlerinde açılacak davaya konu edilebileceğinin açık olması karşısında, davanın süre aşımı nedeniyle reddi yolundaki İdare Mahkemesi kararına yönelik istinaf başvurusunun reddine ilişkin temyize konu Bölge İdare Mahkemesi kararında usûl hükümlerine uygunluk bulunmamaktadır."* şeklindeki gerekçeyle kararın bozulmasına karar vermiştir.

6. Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesi 15/11/2023 tarih ve E.2023/1912, K.2023/1606 sayılı kararı ile, uyuşmazlığın adli yargı yerinde görülmesi gerektiği gerekçesiyle istinaf başvurusunun kabulü ile, ilk derece mahkeme kararının kaldırılarak, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 45/5. maddesi uyarınca davanın esası hakkında bir karar verilmek üzere dosyanın mahkemesine iadesine karar vermiştir.

7. **Ankara 12. İdare Mahkemesi 14/02/2024 tarih ve E.2023/2194 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünün, adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir :

> *"...Uyuşmazlığın çözümünde görevli yargı merciini belirten herhangi bir özel kural bulunmamaktadır. Bu nedenle, davanın İdarî bir dava olup olmadığının tespit edilmesi gerekmektedir. Bu hususta, adlî-idarî yargı görev ayrımının kıstaslarının araştırılması önem arz etmektedir. Zira, söz konusu kıstasların neler olduğu mer'i mevzuatımızda düzenlenmemiştir.*
>
> *Bu çerçevede, TEİAŞ tarafından Rüzgâr Enerjisine Dayalı Üretim Tesisi Kurmak Üzere Yapılan Lisans Başvurularına İlişkin Yarışma Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilen yarışma ihalesi sonucunda imzalanan RES Katkı Payı Anlaşmasına aykırı olarak fazla tahakkuk ettirildiği ileri sürülen RES Katkı Payının ödenmesi gerektiğine ilişkin işlemin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşıldığından, uyuşmazlığın esasının çözümü bakımından söz konusu anlaşmanın hukukî durumuna, başka bir anlatımla, anlaşmanın İdarî sözleşme ya da özel hukuk sözleşmesi niteliğinde olup olmadığına göre yargı yolu belirlenebilir.*
>
> *Doktrinde ve yargı kararlarında, idari sözleşmeler, taraflarından en az birisi bir kamu tüzel kişisi olan ve bir kamu hizmetinin yürütülmesine ilişkin ve/veya özel hukuku aşan birtakım hükümler içeren sözleşmeler olarak tanımlanmaktadır.*
>
> *Bir sözleşmenin idari sözleşme mi yoksa özel hukuk sözleşmesi mi olduğunun tespiti noktasında iki ana kıstastan yola çıkılabileceği kabul edilmektedir. Bunlardan birincisi, ilgili sözleşmenin kanun ile niteliğinin belirlenmesine; İkincisi ise, böyle bir belirlemenin bulunmaması hâlinde yargısal içtihatlar ile ortaya çıkan maddî ve organik şartların araştırılmasına ilişkindir.*
>
> *Birinci kıstas açısından yapılacak değerlendirmede;*
>
> *Yönetmeliğin yayımlandığı tarih itibarıyla dayanağı olan 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 3. maddesinin beşinci fıkrasında, "Rüzgâr enerjisine dayalı üretim tesisi kurmak üzere yapılmış veya yapılacak olan lisans başvuruları kapsamında, bu Kanun ile 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu kapsamında Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından yapılacak teknik değerlendirme ve ardından Kurum tarafından yapılacak değerlendirme sonucunda lisans almak için gerekli koşulları sağlayan başvuru sahipleri belirlenir. Yapılan belirleme sonucunda da aynı bölge ve/veya aynı trafo merkezi için birden fazla başvurunun bulunması durumunda, bu başvurular Kurum tarafından Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketine gönderilir. Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından bu durumda olan başvurular arasından sisteme bağlanacak olanı belirlemek için yarışma yapılır. Yapılan yarışmada, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketine işletmeye girdikten sonra yönetmelikle belirlenecek bir süre boyunca üretilecek kWh başına ödenecek en yüksek katkı payını teklif ve taahhüt eden başvuru sahibi belirlenerek yarışma sonuçlan Kuruma gönderilir. Lisans verilmesine ilişkin tüm hak ve yetkiler Kurula aittir. Katkı payı gelirleri Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından münhasıran sisteme bağlanacak üretim tesisleri için gerekli iletim yatırımlarının finansmanında kullanılır. Yarışmaya ve yarışma sonunda belirlenen katkı payının ödenmesine ilişkin usul ve esaslar Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından hazırlanacak ve Kurum tarafından onaylanacak yönetmelikle düzenlenir." kuralına yer verilmiştir.*
>
> *Mezkûr Kanun'da RES Katkı Payı Anlaşması'nın hukukî mahiyetine ilişkin açık bir nitelendirmeye gidilmediğinden, taraflar arasında imzalanan RES Katkı Payı Anlaşması'nın nitelendirilmesinde ikinci kıstas açısından bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.*
>
> *İkinci kıstas açısından gerçekleştirilecek değerlendirmede ise, sözleşmenin tarafları, sözleşmenin konusu ve sözleşmenin özel hukuku aşan hükümler içerip içermediği hususlarının irdelenmesi gerekmektedir.*
>
> *Bu çerçevede, ikinci kıstas açısından yapılacak değerlendirmeye gelince;*
>
> *İkinci kıstas açısından yapılacak ilk değerlendirme, sözleşmenin taraflarına ilişkindir. Bir sözleşmenin İdarî sözleşme olarak kabul edilebilmesi için taraflardan birinin kamu tüzel kişisi olması*

*gerekmektedir. Ancak, bu kıstas belirleyici bir unsur sayılamaz, zira idarenin özel hukuk sözleşmeleri yapma olanağı da bulunduğuna göre, taraflardan biri kamu tüzel kişisi olan her sözleşme idari sözleşme değildir.*

*Sözleşmenin konusuna bakıldığında ise, Yönetmelik ekinde yer alan RES Katkı Payı Anlaşması'nın 1. maddesinde, "Bu Anlaşma; "Rüzgâr Enerjisine Dayalı Üretim Tesisi Kurmak Üzere Yapılan Lisans Başvurularına İlişkin Yarışma Yönetmeliği" hükümleri doğrultusunda yapılan yarışma sonucunda (...)TM üzerinden sisteme bağlantı hakkı kazanan, isim ve/veya unvanı ile kanuni ikametgâh adresi aşağıda belirtilen Şirkete ait (...) üretim tesisinin ilk ünitesinin geçici kabulünün yapıldığı tarihten başlamak üzere ve tüm tesisin geçici kabulünün yapıldığı tarihten itibaren yirmi yıl süre boyunca TEİAŞ'a ödemeyi taahhüt ettiği RES Katkı Payı bedelinin ödenmesi ile ilgili gerekli hüküm ve şartlan içermektedir." kuralına yer verilmek suretiyle sözleşmenin konusunun RES Katkı Payının hesaplanması ve tahsili ile ilgili düzenlemeler olduğu görülmektedir.*

*Elektrik piyasası faaliyetleri, 4628 sayılı Kanun ve diğer ilgili mevzuat ile ayrıntılı olarak düzenlenmiş; 4628 sayılı Kanun'un mülga 2. maddesi, elektrik piyasası faaliyetlerini, "piyasada faaliyet gösterecek tüzel kişilerin üretim, iletim, dağıtım, toptan satış, perakende satış, perakende satış hizmeti, ticaret, ithalat ve ihracat faaliyetleri" olarak sıralamıştır. Kanun'da elektrik enerjisi "iletim" faaliyetinin ancak tekel niteliğinde ve TEİAŞ tarafından yürütülebileceği düzenlenmiş, diğer faaliyetlerde ise, kamu tüzel kişilerinin yanında, özel hukuk tüzel kişilerinin de hizmetlerin yürütülmesine katılabileceği öngörülmüştür.*

*Sözleşmenin konusu TEİAŞ'ın üstlendiği kamu hizmeti niteliğindeki iletim faaliyetiyle ilgili olmadığı gibi, herhangi bir kamu hizmetinin yürütülmesine de yönelik değildir. Zira, sözleşmede, rüzgâr enerjisine dayalı üretim tesisi kurmak üzere yapılmış lisans başvurularından aynı bölge ve/veya aynı trafo merkezi için birden fazla başvurunun bulunması durumunda, sisteme bağlanacak olanı/olanları belirlemek için yapılacak yarışmanın sonunda belirlenen RES Katkı Payının nasıl hesaplanarak tahsil edileceğinin koşullarının belirlenmesi amaçlanmıştır.*

*Dolayısıyla yarışmayı kazanan lisans başvuru sahibinin TEİAŞ'a ödeyeceği RES Katkı Payı taraflar arasında imzalanan özel hukuk niteliğindeki bir sözleşmenin sonucudur. Sözleşmenin tip sözleşme niteliğinde olması ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından onaylanması hâli, rüzgâr enerjisine dayalı elektrik üretim faaliyetinde bulunmak üzere yarışmaya katılan lisans başvuru sahiplerinin anılan yarışmayı kazanmaları neticesinde imzaladıkları RES Katkı Payı Anlaşması'nın ticarî bir anlaşma olduğu gerçeğini değiştirmemektedir.*

*Diğer taraftan, Tip Sözleşmenin 5. maddesinde, sözleşme hükümlerinin uygulanmasından dolayı doğacak veya çıkacak anlaşmazlıkların çözümünde Ankara Mahkemeleri ve İcra Dairelerinin yetkili olduğu belirtilerek, sözleşmenin uygulanmasından kaynaklanan uyuşmazlıklarda görevli organlar belirtilmiştir.*

*Yarışma ihalesi sonucunda imzalanan RES Katkı Payı Anlaşması çerçevesinde hesaplanarak TEİAŞ'a ödenmesi gereken RES Katkı Payından kaynaklanan anlaşmazlıkların, yarışma ihale safhası tamamlanıp taraflar arasında sözleşme imzalandıktan sonra ortaya çıktığı açıktır.*

*Sözleşmenin özel hukuku aşan hükümler içerip içermediği hususuna gelince;*

*Özel hukuku aşan hükümler veya kayıtlar, bir özel hukuk sözleşmesinde tarafların serbest iradeleriyle kabul etmeyecekleri nitelikteki kayıt ve şartlardır. Bir sözleşmede özel hukuku aşan bir hüküm bulunuyorsa ve bu sözleşmenin bir tarafı kamu tüzel kişisi ise bu sözleşme İdarî nitelikte bir sözleşmedir. İdarenin kanuniliği ilkesi uyarınca idarenin gerek İdarî sözleşme akdedebilmesi gerekse bir sözleşmeye özel hukuku aşan hükümleri koyabilmesi için kanunla yetkilendirilmiş olması gerekir. Kanunla yetkili kılınmadığı özel hukuku aşan bir hükmü idare sözleşmeye koyamaz.*

*TEİAŞ'ın hukukî statüsünden bağımsız olarak, RES Katkı Payı Anlaşması'nın imzalanmasından sonra TEİAŞ'a tanınan imtiyazlı bir yetkiden, sözleşmeyi tek taraflı değiştirme, denetleme, cezaî işlem tesis etme ve tek taraflı feshetme gibi üstün bir kamu gücünden söz etmek mümkün değildir. Sözleşmede tarafların karşılıklı yükümlülüklerinin bulunduğu, tarafların bununla bağlı olduğu ve uyuşmazlığın sözleşme öncesindeki yarışma ihalesi safhasına ilişkin olmadığı^ sonucuna varılmaktadır.*

*Bu kapsamda, Tip Sözleşmede, yıllık toplam RES Katkı Payının ödenmemesi hâlinde 6183 sayılı Kanun'un 51. maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranında gecikme faizi uygulanacağı, sözleşmede belirtilen hâllerde teminat mektubunun TEİAŞ tarafından irat kaydedileceği ve mevzuata aykırılıktan doğacak tüm sorumlulukların şirkete ait olacağına yönelik kuralların öngörülmesi özel hukuku aşan hüküm niteliğine karine teşkil etmeyecektir.*

*Bu itibarla, idari bir sözleşme olmayan RES Katkı Payı Anlaşması'nın uygulanmasından . doğan uyuşmazlığın ancak adlî yargı yerlerinde açılacak davaya konu edilebileceği açıktır..."*

## IV. İLGİLİ HUKUK

### A. Mevzuat

8. Anayasa'nın 125. maddesinin son fikrası şöyledir:

*"İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür."*

9. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "*İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

*"1. (Değişik: 10/6/1994 - 4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:*

*a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,*

*b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları*

*c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.*

*2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler.*

*3. (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/185 md.)"*

10. 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun "*Üretim faaliyeti"* başlıklı 7/4. maddesi şöyledir:

*"(4) Rüzgâr veya güneş enerjisine dayalı elektrik üretim tesisi kurulması için yapılan önlisans başvurularının değerlendirilmesi aşağıda belirtilen esaslara göre yapılır:*

*a) Üretim tesisinin kurulacağı sahanın maliki tarafından başvuru yapılması durumunda, aynı saha için yapılan diğer başvurular dikkate alınmaz.*

*b) Başvurularda kaynak bazında tesisin kurulacağı saha üzerinde ve/veya sahayı temsil edecek son sekiz yıl içinde elde edilmiş standardına uygun belirli süreli ölçüm verisi bulunması istenir. Sahanın belirlenmesi, ölçümler ve değerlendirilmesi, verilerin elde edilmesi ve güvenliği ile bunların belgelendirilmesi Bakanlık tarafından teklif edilen ve Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir. 5346 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi kapsamında belirlenen yenilenebilir enerji kaynak alanlarında kurulacak üretim tesisleri açısından ölçüm verisi aranmaz.*

*c) TEİAŞ veya ilgili dağıtım şirketi tarafından, kullanılacak teknolojilerin şebeke bakımından etkileri de dikkate alınarak uygun bağlantı görüşü verilen başvurular değerlendirmeye alınır.*

*ç) Değerlendirmede aynı bağlantı noktasına ve/veya aynı bağlantı bölgesine bağlanmak için birden fazla başvurunun bulunması hâlinde başvurular arasından ilan edilen kapasite kadar sisteme bağlanacak olanları belirlemek için TEİAŞ tarafından, 5346 sayılı Kanun kapsamında YEK Destekleme Mekanizmasından yararlanabileceği sürelerde geçerli olmak ve aynı Kanuna ekli (II) sayılı cetvelde belirtilen hakları da saklı olmak üzere 5346 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan fiyatlar üzerinden en düşük fiyatın teklif edilmesi esasına dayanan yarışma yapılır. Eşitlik hâlinde uygulanacak hususlar ile yarışmaya ilişkin usul ve esaslar TEİAŞ tarafından teklif edilen ve Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir. Rüzgâr ve güneş enerjisi lisans başvurularının teknik değerlendirmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir."*

11. 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun'un *"Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanlarının Belirlenmesi, Korunması, Kullanılması ile Yenilenebilir Kaynaklardan Elde Edilen Elektrik Enerjisinin Belgelendirilmesi"*ana başlıklı İkinci Bölümün, *"Kaynak alanlarının belirlenmesi, korunması ve kullanılması"* başlıklı4. maddesinin ikinci fıkrası şöyledir:

*"Elektrik enerjisi üretimine yönelik yenilenebilir enerji kaynak alanlarının ilgili kurum ve kuruluşların görüşü alınarak belirlenmesi, derecelendirilmesi, korunması, kullanılması, bu alanları kullanacak tüzel kişilerde aranacak koşulların belirlenmesi, TEİAŞ ve/veya ilgili dağıtım şirketi tarafından bağlantı ve sistem kullanımı hakkında görüş verilmesi ve kapasite tahsisi yapılması, yapılacak yarışma, yenilenebilir enerji kaynak alanı tahsisi, teminat alınması, yükümlülüklerin yerine getirilmemesi hâlinde teminatın irat kaydedilmesi, yerli malı kullanım şartlı aksamın özellikleri ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir. Yenilenebilir enerji kaynak alanlarında kurulacak üretim tesisleri için Bakanlık tarafından Türk lirası olarak belirlenecek tavan fiyat üzerinden teklif edilecek en düşük fiyat, söz konusu yenilenebilir enerji kaynak alanı için yarışma şartlarında belirlenecek süre boyunca YEK Destekleme Mekanizması kapsamında uygulanır. Yarışma sonucunda oluşacak fiyatın yarışma şartlarında belirlenecek süre içerisinde güncellenmesine ilişkin usul ve esaslar ilgili yarışma şartnamesinde Bakanlık tarafından belirlenir. Bu madde kapsamında kurulacak üretim tesisleri için ön lisans ve lisans verme koşulları, iptali ve tadili ile ilgili hususlar EPDK tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir."*

12. 22/09/2010 günlü ve 27707 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Rüzgâr Enerjisine Dayalı Üretim Tesisi Kurmak Üzere Yapılan Lisans Başvurularına İlişkin Yarışma Yönetmeliği'nin *"Amaç"* ve *"Kapsam"* başlıklı 1. ve 2. maddeleri şöyledir:

*"1- Bu Yönetmeliğin amacı, 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu çerçevesinde, rüzgâr enerjisine dayalı üretim tesisi kurmak üzere yapılmış lisans başvurularından aynı bölge ve/veya aynı trafo merkezi için birden fazla başvurunun bulunması durumunda, sisteme bağlanacak olanı/olanları belirlemek için yapılacak yarışmanın ve yarışma sonunda belirlenen Rüzgâr Enerjisine Dayalı Elektrik Üretim Santrali Katkı Payının ödenmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir*

*2- Bu Yönetmelik 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu çerçevesinde, rüzgâr enerjisine dayalı üretim tesisi kurmak üzere yapılmış lisans başvurularından aynı bölge ve/veya aynı trafo merkezi için birden fazla başvurunun bulunması durumunda sisteme bağlanacak olanı/olanları belirlemek için yapılacak yarışmaya ve yarışma sonunda belirlenen RES Katkı Payının ödenmesine ilişkin usul ve esaslar ile bu yarışmaya katılacak tüzel kişilerin yükümlülüklerini kapsar."*

13. Aynı Yönetmeliğin *"RES katkı payı anlaşması"* başlıklı 10. maddesi şöyledir:

*"Lisans verilmesi EPDK tarafından uygun bulunan şirket ile TEİAŞ arasında EPDK tarafından belirlenen süre içerisinde Ek-3'te yer alan RES Katkı Payı Anlaşması imzalanır. RES Katkı Payı Anlaşmasının imzalanabilmesi için, 8 inci maddeye göre belirlenen banka teminat mektubunun TEİAŞ'a sunulması zorunludur. RES Katkı Payı Anlaşması imzalanmazsa, TEİAŞ, ilgili şirket tarafından kendisine sunulan banka teminat mektubunu irat kaydeder."*

14. 13/05/2017 günlü ve 30065 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Rüzgar Veya Güneş Enerjisine Dayalı Üretim Tesisi Kurmak Üzere Yapılan Önlisans Başvurularına İlişkin Yarışma Yönetmeliğinin *"RES katkı payı tutarlarının ödenmemesi"* başlıklı geçici 3. maddesi şöyledir:

*"22/9/2010 tarihli ve 27707 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Rüzgar Enerjisine Dayalı Üretim Tesisi Kurmak Üzere Yapılan Lisans Başvurularına İlişkin Yarışma Yönetmeliği kapsamında kapasite tahsis edilen tüzel kişilerin imzaladıkları RES Katkı Payı Anlaşması kapsamında, yıllık net elektrik enerjisi üretimi üzerinden hesaplanan yıllık toplam RES Katkı Payı tutarını, o yılın 31 Ocak günü saat 17.00'a kadar ödememesi hâlinde söz konusu tutar, teminat mektubunun karşılık gelen kısmının irat kaydedilmesi yoluyla tahsil edilir. Bu durumun şirkete tebliğini müteakip 1 (bir) ay içerisinde teminat mektubunun irat kaydedilen kısmı tamamlanır. İşbu yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde RES Katkı Payı Anlaşması ve Bağlantı Anlaşması feshedilerek Kuruma bildirilir."*

15. Davalı TEİAŞ Ana Statüsünün "*Hukuki Bünye"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

*"Bu Anastatü ile teşkil olunan Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (Teşekkül) tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesiyle sınırlı bir İktisadi Devlet Teşekkülüdür.*

*Teşekkül EPK, K.H.K., ve bu Anastatü hükümleri saklı kalmak üzere özel hukuk hükümlerine tabiidir"*

**B. Yargı Kararları**

16. Uyuşmazlık Mahkemesi, benzer konulara ilişkin olarak önüne gelen uyuşmazlıklarda; sözleşme aşamasına kadar kanuna dayanılarak idarece alınan karar ve yapılan işlemlerin iptali istemiyle açılan davaların idari yargı yerinde, sözleşme yapıldıktan sonra sözleşme hükümlerinin uygulanması nedeniyle ortaya çıkan uyuşmazlıkların ise sözleşme ve özel hukuk hükümlerine göre adlî yargı yerinde görülmesi gerektiği yolunda pek çok karar vermiştir. (16/06/2003 tarih ve E.2003/47, K.2003/51; 05/02/2007 tarih ve E.2006/154, K.2007/3; 04/06/2013 tarih ve E.2013/394, K.2013/881; 13/10/2014 tarih ve E.2014/671, K.2014/890; 29/12/2014 tarih ve E.2014/1097, K.2014/1145; 20/02/2017 tarih ve E.2016/91, K.2017/3; 24/12/2018 tarih ve E.2018/865, K.2018/865; 24/02/2020 tarih ve E.2019/859, K.2020/162 sayılı kararlarında olduğu gibi.)

**V. İNCELEME VE GEREKÇE**

**A. İlk İnceleme**

17. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/06/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari yargı yerince anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyasının Uyap üzerinden alınan belgeleri ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

**B. Esasın İncelenmesi**

18. Raportör-Hâkim Gülay DOĞAN'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü

açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

19. Dava, davacı şirket tarafından, davalı TEİAŞ ile imzalanan anlaşma hükümlerine aykırı olarak tahakkuk ettirildiği iddia edilen ve 21/01/2021 tarihinde düzenlenerek tebliğ edilenRESkatkı payı tutarı olan KDV dahil 369.293,07 TL bedelli faturanın iptaline vefazladan ödeme yapıldığı belirtilerek fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıylaşimdilik216.837 TLalacağın davalıdan tahsiline, karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

20. Dosyanın incelenmesinden, Yönetmelik kapsamında, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından, 1 Kasım 2007 tarihinde alınan rüzgâr enerji santrali başvuruları arasından, aynı saha ve/veya aynı trafo merkezi için birden fazla başvurunun yapıldığı durumlarda sisteme bağlanacak olan/olanları belirlemek amacıyla, 15/02/2011 - 13/09/2011 tarihleri arasında, 13 farklı pakette ve teklif edilen RES katkı payı miktarları üzerinden RES kapasite tahsis yarışmalarının gerçekleştirildiği, söz konusu yarışmalar ile yaklaşık toplam kurulu gücü 5.500 MW RES için kapasite tahsis edilerek, EPDK tarafından söz konusu projelerin lisanslandırma sürecinin başlatıldığı, davacı şirketin, davaya konu tesis için 22/09/2010 tarihli ve 27707 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan mülga Rüzgâr Enerjisine Dayalı Üretim Tesisi Kurmak Üzere Yapılan Lisans Başvurularına İlişkin Yarışma Yönetmeliği kapsamında 2011 yılında yapılan yarışmalara katılarak iletim sistemine bağlantı hakkı kazandığı, davalı TEİAŞ tarafından; davacı şirket ile TEİAŞ arasında, davacı şirkete ait üretim tesislerinin ilk ünitesinin geçici kabulünün yapıldığı tarihten başlamak üzere ve tüm tesisin geçici kabulünün yapıldığı tarihten itibaren yirmi yıl süresince TEİAŞ'a ödeneceği taahhüt edilen, rüzgâr enerjisine dayalı elektrik üretimi santrali katkı payı bedelinin ödenmesi konulu "*RES Katkı Payı Anlaşması*"nın akdedildiği ileri sürülürken; davacı tarafından da; taraflar arasında imzalanan sözleşmenin Yönetmelik maddesine uygun olarak hazırlandığı, ancak fatura bedelinin hesaplanmasında ne yönetmelik hükümlerinin ne de anlaşma hükümlerinin dikkate alınmadığı, anlaşma ve yönetmeliğe aykırı bir yorum ve yöntemle hesaplanarak RES katkı payı istenilmesinin hukuka aykırı olduğu ileri sürülerekbakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

21. Olayda, davalı TEİAŞ tarafından yukarıda anılan Yönetmelik hükümlerine göre açılan yarışma ihalesi sonucunda imzalanan RES Katkı Payı Anlaşmasına aykırı olarak tahakkuk ettirildiği iddia edilen RES katkı payı bedeli faturası kapsamında,ödenmesi istenilen bedelinbir kısmı için borçlu olunmadığının tespiti istemiyle davanın açıldığı, uyuşmazlığın esasının çözümü bu anlaşmanın hukuki durumuna bağlı olup, anlaşmanın idari sözleşme ya da özel hukuk sözleşmesi niteliğinde olup olmadığına göre yargı yolunun belirleneceği açıktır.

22. İdari sözleşmeler, idarelerin tek yanlı, kamusal yetkiye dayanarak, kamu hizmetinin gereklerinin yerine getirilmesi için kamu yararı amacı ile taraflar arasında akdedilen ve idareye üstün hak ve yetkiler veren, gerektiğinde tek yanlı değişiklik ve fesih yetkisini de idareye tanıyan nitelikte sözleşmelerdir. Kamu idarelerinin özel hukuk alanında akdettikleri sözleşmeler ise idari sözleşme niteliği taşımayıp, özel hukuk kurallarına göre düzenlenmektedir.

23. Tip RES Katkı Payı Anlaşmasının incelenmesinden; 5. maddede; "*Bu anlaşmanın hükümlerinin uygulanmasından dolayı doğacak veya çıkacak anlaşmazlıkların çözümünde Ankara Mahkemeleri ve İcra Daireleri yetkilidir.*" hükmünün,6. maddede yer alan; "*... RES katkı payının ödenmemesi halinde 6183 sayılı ... Kanun'un 51 inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranında gecikme faizi uygulanacaktır.*" hükmünün ve 7. maddede yer alan; "*... lisansın iptal edilmesi veya lisansın mücbir sebepler ya da gerekçeleri EPDK tarafından uygun bulunan haller dışında herhangi bir nedenle sona ermesi hallerinde, Şirket tarafından sunulmuş olan teminat mektubu TEİAŞ tarafından irat kaydedilecektir.*" hükmünün, idarenin üstün yetkilerle donatılmış olduğuna karine teşkil etmeyeceği anlaşılmaktadır.

24. Somut olayda, davalı TEİAŞ'ın hukuki statüsünden bağımsız olarak, anlaşmanın imzalanmasından sonra TEİAŞ'a tanınan imtiyazlı bir yetkiden, sözleşmeyi tek taraflı değiştirme, denetleme, cezai işlem tesis etme veya tek taraflı feshetme gibi üstün bir kamu gücünden söz etmek mümkün değildir. Anlaşmada tarafların karşılıklı yükümlülüklerinin bulunduğu, tarafların bununla bağlı olduğu, uyuşmazlığın anlaşma öncesindeki yarışma ihalesi sürecine ilişkin olmadığı gözetildiğinde, anlaşma hükümleri çerçevesinde özel hukuk sözleşmesi niteliğindeki RES Katkı Payı Anlaşması'nda düzenlenen RES katkı payı bedelinden kaynaklı davanın adli yargı yerindegörülmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

25. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak,Ankara 12. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Ankara 6. Asliye TicaretMahkemesinin 20/09/2021 tarih ve E.2021/279, K.2021/637sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

**VI. HÜKÜM**

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 12. İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ileAnkara 6. Asliye TicaretMahkemesinin 20/09/2021 tarih ve E.2021/279, K.2021/637sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

03/06/2024 tarihinde Üye Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYUve OY ÇOKLUĞUYLA KESİN OLARAK karar verildi.

| Başkan Vekili | Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|---|
| Kenan | Nilgün | Doğan | Eyüp |
| YAŞAR | TAŞ | AĞIRMAN | SARICALAR |

| Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|
| Ahmet | Mahmut | Bilal |
| ARSLAN | BALLI | ÇALIŞKAN |

**KARŞI OY**

Dava, davacı şirket ile davalı arasında imzalanan anlaşma hükümlerine aykırı olarak fazla tahakkuk ettirildiği iddia edilen RES Katkı Payı bedelinin bir kısmı için borçlu olmadıklarının tespitine karar verilmesi talebiyle açılmıştır.

Bir kamu hizmetinin yürütülmesi için ihtiyaç duyulan mal veya hizmet temini sırasında, *idarede kanunilik* ilkesi gereğince idarenin belirli usul ve esaslara uyması zorunlu olup; işin sözleşmeye bağlanmasından önce geçen bu süreçte tesis edilen işlemlerin, kamu gücüne dayalı, re'sen ve tek yanlı olması nedeniyle idari işlem niteliğini taşıması karşısında, yargısal denetiminin idare hukuku ilkelerine göre idari yargı yerlerince yapılacağı tartışmasızdır.

İdari sözleşme, idarenin kamusal yetkisine dayanarak, kamu hizmeti gerekleri ve kamu yararı nedeniyle yaptıkları sözleşmelerdir. Bunlar idarenin ayrıcalıklı ve üstün, hak ve yetkilerini içerirler. İdare, bu sözleşme hükümlerinde tek yanlı değişiklik yapabilir ya da sözleşmenin feshine gidebilir, Bu nitelikte olmayan diğer sözleşmeler ise, genelde özel hukuk alanında, özel hukuk kurallarına göre düzenlenir.

Davalı TEİAŞ tüzel kişiliğe sahip, özel hukuk hükümlerine tabi, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesi ile sınırlı bir iktisadi devlet teşekkülüdür. Üstün ayrıcalıklara sahip olan ve yükümlülükler rejimine tabi tutulan, sorumluluğu ile denetimi bir kamu otoritesi tarafından üstlenilen kamu hizmeti niteliğindeki elektrik iletim faaliyetini yürüten davalı TEİAŞ ile davacı şirket arasında yukarıda alıntılanan Yönetmeliğe dayanılarak düzenlenen katkı payı anlaşması, bir idari sözleşme niteliğindedir. Aynı Yönetmelik kapsamında davalıya verilen yetkinin kullanımı sırasında kamu gücüne dayalı, re'sen ve tek yanlı olarak tesis edilen RES katkıpayı faturası bedelinin fazla hesaplandığına ve tazminine ilişkin davanın görüm ve çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu anlaşılmaktadır.

Bu hususlar göz önünde bulundurularak, Ankara 12. İdare Mahkemesinin başvurusunun reddine karar verilmesi gerektiği görüşüyle, aksi yöndeki çoğunluk kararına katılmıyorum.

Üye
Ahmet ARSLAN